

WAARNEMINGEN VAN MOLLUSKEN IN AANSPOESEL VAN DE LOIRE TE INGRANDES SUR LOIRE (MAINE ET LOIRE), FRANKRIJK

door

M.C. Cadée

Op 13 augustus 1997 streek ons gezin voor enkele overnachtingen neer op de camping van Ingrandes sur Loire (dept. Maine et Loire), 25 km stroomafwaarts gelegen van Angers. De camping is direkt aan de Loire gelegen. Hoewel er niet zoveel comfort wordt geboden, alleen een uitgegraven zwembad, biedt deze camping wel de mogelijkheid om eens langs de Loire te zoeken naar zoetwatermollusken.

De Loire is bij Ingrandes in augustus een rivier, met een breedte van 150 à 200 m. De rest van het bed van de rivier wordt gevormd door een uitgebreide zandvlakte met ter plekke een breedte van 300 à 400 m. Het bestaat uit tamelijk grof bruin-rood zand met wat grind. De kennelijk 's winters nogal woeste rivier wordt door kribben in zijn bedding gehouden. Deze zandvlakten en de waterlijn zijn onderzocht op het voorkomen van aangespoelde mollusken. Hier en daar waren oude aanspoelsel lijnen te zien, waarin wat fijner materiaal verzameld kon worden.

Het eerste wat opvalt op de zandvlakte zijn de talloze witte beschadigde exemplaren van *Viviparus viviparus* (Linnaeus, 1758). Deze beschadiging komt door de eroderende werking van zand dat met de wind wordt meegevoerd. Aan de waterlijn zijn praktisch alleen complete exemplaren van deze slak te vinden, dus de exemplaren op de zandvlakte zijn daar door het opwaaiende zand beschadigd.

Op de zandvlakte zijn ook zoetwatermossels te vinden, die echter eveneens te lijden hebben gehad van de eroderende werking van het opgewaaide droge zand. Vandaar dat van dubletten de bovenliggende klep meestal een door het zand ingesleten gat bevat. Mogelijk vertoont fossiel materiaal uit rivierbeddingen in Nederland dezelfde beschadigingen.

Op de zandvlakte zijn ook wat aanspoelsellijntjes te vinden, waarin fijner materiaal voorkomt. Hier is de nodige aandacht aan besteed. De meest voorkomende mollusken zijn *Bythinia tentaculata* (Linnaeus, 1758) en *Sphaerium solidum* Normand, 1844. Deze laatste soort is hier krachtig geribd en heeft een wat paarse binnenkant, waardoor de schelp wel wat op een juveniele *Corbicula fluminea* (Müller, 1774) lijkt. Maar *Corbicula*'s werden niet gevonden, en ook driehoeksmossels *Dreissena polymorpha* (Pallas, 1771)) ontbraken volledig, nogal opmerkelijk voor zo'n grote rivier. De meest voorkomende zoetwatermossel werd in het veld door mij als *Unio crassus* (Philipson, 1788) gedetermineerd. De schelpen zijn opvallend dik, maar toch vaak doorboord door de wind erosie.

Anthonie van Peursen wees me erop dat het hier om een andere soort gaat, namelijk *Potomida littoralis* (Cuvier, 1798). Deze soort komt in geheel zuid-westelijk Frankrijk voor. Deze soort is ook uit warmere perioden van het Pleistoceen van het stroomgebied van de Rijn bekend (Fechter & Falkner, 1990)

Natuurlijk zijn er in het aanspoelsel nog andere zoetwater- en landmollusken gevonden. Deze worden hieronder vermeld in een soortenlijstje. Al het materiaal is dood verzameld. Er zijn geen pogingen ondernomen om in de Loire levend materiaal te verzamelen.

De Loire was op dit punt geen geweldige vindplaats, maar toch wel leuk om er eens verzameld te hebben.

**Aangespoelde mollusken waargenomen bij Ingrandes sur Loire
(dept. Maine et Loire), augustus 1997.**

Bivalvia:

Unio (Unio) tumidus (Philipsson, 1788)
Potomida littoralis (Cuvier, 1798)
Pisidium spec. 1
Pisidium spec. 2
Sphaerium (Cyrenastrum) solidum Normand, 1844
Sphaerium (Sphaerium) corneum (Linnaeus, 1758)

Gastropoda:

Theodoxus (Theodoxus) fluviatilis (Linnaeus, 1758)
Viviparus (Viviparu) viviparus (Linnaeus, 1758)
Valvata (Cincinna) piscinalis (Müller, 1774)
Bithynia (Bithynia) tentaculata (Linnaeus, 1758)
Radix (Radix) ovata Draparnaud, 1805
Radix (Radix) auricularia (Linnaeus, 1758)
Planorbarius corneus (Linnaeus, 1758)
Anisus (Disculifer) vortex (Linnaeus, 1758)
Planorbis planorbis (Linnaeus, 1758)
Physa (Physa) acuta Draparnaud, 1805
Succinea spec.
Discus (Discus) rotundatus (Müller, 1774)
Ceriuella (Xerocincta) neglecta (Draparnaud, 1805)
Trichia spec. c.f. hispida (Linnaeus, 1758)
Monacha (Monacha) cantiana (Montagu, 1803)
Cepaea (Cepaea) nemoralis (Linnaeus, 1758)
Helix (Cantareus) aspersa Von Born, 1778

Literatuur

- Adam, W., 1960. Mollusques, I, Mollusques terrestres et dulciolles. - Faune de Belgique, Patr. Inst. R. Sci. nat. Belg., Brussel, 402 p.
 Fechter, R. & G. Falkner, 1990. Weichtiere, Europäische Meeres- und Binnenmollusken. München, Mosaik-Verlag, 288 p.
 Janssen, A.W., 1975. Systematische lijst van Nederlandse recente en fossiele mollusken. Meded. Werkgr. Tert. Kwart. Geol. 12, 115 - 170.
 Janssen, A.W. & E.F. de Vogel, 1965. De zoetwatermollusken van Nederland. NJN, 160 p.
 Kerney, M.P. & A.D. Cameron, 1980. Elseviers slakkengids. Elsevier, Amsterdam/Brussel, 310 p.

Adres van de schrijver: M.C. Cadée
 Klimroos 35
 2317GD Leiden
 E-mail: cadeem@sggm.hhs.nl